

КРАУДФАНДИНГ ТА ВОЛОНТЕРСТВО: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Сьогодні в Україні спостерігається консолідація та об'єднання громадян, суспільства в соціальному та економічному напрямках як реакція на події які відбуваються в країні в час війни. Сучасний світ в наслідок глобалізаційних процесів характеризується стрімким розвитком інформаційних технологій, який проявляється у створенні соціальних мереж, базується на участі громади та дає можливість створювати нові форми фінансування, однією з яких є краудфандинг. Саме цей інструмент дає можливість не лише зібрати кошти для фінансування певних стартапів, підтримки нових ідей, напрямів але і допомогти волонтерству та громадським організаціям які на сьогодні є величезною практичною та фінансовою підтримкою як військовим так і збройним силам України, суспільству.

Краудфандинг – це спосіб залучення коштів для росту і розвитку проекту, ініціативи, підприємства, волонтерства, якогось нового напрямку, або програми, за рахунок внесків від великої кількості сторонніх людей, які можуть бути не пов'язані один з одним ані з самим проектом, ані з професійним бізнес-інвестуванням. В основі краудфандингу лежить добровільний збір коштів громадою однодумців для фінансової підтримки, реалізації ідеї чи стартапу в онлайн-режимі чи певної ідеї яку ставлять до реалізації. Збір таких коштів проводиться на краудфандингових платформах – це спеціалізовані сайти, де представлено різні проекти з метою залучення великої кількості людей, які вкладають свої кошти на підтримку ідеї [1]. Ці сайти є гарантами, що кошти будуть використані за призначенням. Краудфандингова платформа – це інтернет- майданчик для зустрічі автора проекту та інвестора. Відповідно, всі учасники повинні бути зацікавленими. Зрозуміло, що автор проекту зацікавлений у фінансовій підтримці свого проекту. Проте вкладники (спонсори, інвестори) також мають зацікавленість – винагороду [2]. Сьогодні краудфандингові платформи допомагають військовим, волонтерам, громадським організаціям та фондам без отримання будь якої винагороди і в порівнянні з міжнародними відомими краудфандинговими майданчиками такими як Kickstarter, Indiegogo, Goteo чи Kiva, наші українські краудфандингові платформи є активними майданчиками для допомоги та волонтерства. «Спільнокошт» – це одна з найбільших та найпопулярніших українських краудфандингових платформ, яка існує з 2012 року. «Спільнокошт» допомагає сотням українських волонтерів, які збирають гроші на закупівлю спорядження для військових, на виробництво якісних бронежилетів, проведення тренінгів з тактичної медицини, а також на організацію прихистків для переселенців [3]. Інша українська краудфандингова платформа «Українська біржа благодійності» яка була заснована також у 2012 році, відпочатково була спрямована на підтримку благодійних проектів. За цей

час вона зібрала майже 500 мільйонів гривень на благодійність. Зараз ініціативи на ресурсі переважно мають на меті вирішення гуманітарних проблем, спричинених війною. Так, на платформі вдалось успішно зібрати понад 500 тисяч гривень на медичну допомогу для поранених дітей в Запоріжжі та майже 800 тисяч гривень на підтримку дитячих лікарень. Для тих, кому складно самотійно обрати серед різних проєктів, на сайті існує окрема Скарбничка. Через Скарбничку допомогу отримують окремі сім'ї з дітьми, люди похилого віку, військові частини ЗСУ та представники територіальної оборони. Платформа «Startera» спрямована на краудфандинг для творчих, соціальних та стартап проєктів. Та зараз на ресурсі також розміщено гуманітарний фандрейзинговий проєкт: збір коштів для евакуації людей з районів, де відбуваються бойові дії, та розміщення таких людей на території Львівщини. «Моє місто» – це локальна краудфандингова платформа, яка діє в Одесі, Харкові та Дніпрі з 2015 року. Цей ресурс примітний тим, що концептуально він є інструментом спільнототворення: за допомогою платформи громади можуть фінансувати соціально корисні локальні проєкти. Зараз на сайті долучаються до забезпечення потреб військових та волонтерів: збирають кошти на тепловізори, коліматори та автомобілі. Ці ініціативи є успішними – на коліматори для морської піхоти вже зібрали 320 тисяч гривень. «Ukraine Now» – цей ресурс одночасно є і волонтерською, і краудфандинговою платформою. З одного боку, можна запропонувати свою фізичну допомогу, з іншого, фінансово підтримати волонтерство. Організація почала працювати на підтримку України з початку повномасштабного вторгнення і на сьогодні їй уже вдалося зібрати близько 170 тисяч доларів. Ці кошти йдуть на різноманітні потреби: доставлення гуманітарних вантажів, евакуацію громадян, закупівлю машин медичної допомоги тощо.

Аналізуючи діяльність краудфандингу та українських краудфандингових платформ в час повномасштабної війни приходиш до висновку що цей, новий, сучасний інструмент фінансування стартап-проєктів та іноваційних ідей на сьогодні в Україні вчасно та ефективно використовується у поєднанні з волонтерством та роботою громадських організацій. Що є допомогою та підтримкою майбутньої Перемоги.

Література:

1. Огородник В.О. Краудфандинг як іноваційний інструмент модернізації національної фінансово- інвестиційної системи. Науковий вісник Ужгородського університету. 2014. № 3(44). С. 103–105.

2. Івоздь М.Н Краудфандинг як інструмент залучення коштів для фінансування стартапів-проєктів: аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду. Економіка та управління підприємствами. 2020. № 43. С. 131-136

3. Як українські краудфандингові платформа допомагають військовим, волонтерам і не лише їм. URL: <https://cedem.org.ua/news/kraudfandyngovi-platformy>

Мусурін В.Р.,
здобувач вищої освіти
Одеський аграрний університет,